

heller ikke her ligger det kristelige i særskilte metoder eller oppdrager-teorier, det ligger i selve læreemnet og i den ubetingede respekt overfor dette.

Det kunne ha vært av interesse å gå nærmere inn på enkeltheter, men det får være med dette. Det hører imidlertid med til en presentasjon av boken å peke på Asheims evne til hensiktsmessig proporsjonering av sitt stoff, til klar disponering og fremstilling, og til nøkternhet og saklighet i sitt oppgjør med andre forfattere. Hans orientering er imponerende, men oversikten svikter

Einar Molland: Konfesjonskunnskap. Kristenhetens trosbekjennelser og kirkesamfunn. 2. reviderte utgave. Land og Kirke. 1961. 352 s.

I 1953 utkom professor Mollands store «Konfesjonskunnskap» og fikk øyeblikkelig rang av et standardverk for kjennskapet til «kristenhetens trosbekjennelser og kirkesamfunn». Etter i noen år å ha vært utsolgt, er boken nå kommet i ny og ytterligere forbedret utgave. Forfatteren har beholdt praktisk talt alt det tidligere stoff, likeså disponeringen i tre deler: «De oldkirkelige symboler», «Kristenhetens kirkesamfunn», «Religionssamfunn med kristent innslag» samt sluttbetraktningene om kristenhetens grenser, splittelse og enhet. Men dette stoff er ført à jour til 1960, endel formuleringer er revidert, og biografiske data er gitt mer nøyaktig og konsekvent. Dessuten er endel teologiske spesialuttrykk unngått eller forklart i noter, og greske

aldri. På meg virker også konklusjonene sindige og vel underbygde, selv om jeg ikke skal oppkaste meg til autoritet i denne materie.

Som nordmenn burde vi kjenne oss både stolte og glade over at en yngre norsk forsker har levert et arbeid som dette, og at det i reformatorens hjemland er aktet den ære verd å opptas i en serie som «Pädagogische Forschungen». At Asheim er en mann vi venter oss meget av i norsk teologi, skulle det være overflødig å gjøre oppmerksom på.

Per Lønning

og latinske sitater gjengitt også med oversettelse — til glede og nytte for ikke-teologer og for atskillige teologer også. På denne måte vil dette standardverk bli tilgjengelig og en uvurderlig hjelp for alle interesserte.

Til det tidligere stoff kommer en rekke nye tillegg. En kritisk oversettelse av de tre oldkirkelige symboler er tilføyet, da oversettelse av gresk og latin ikke har kunnet gjennomføres i teksten i bokens del I. Grundige avsnitt om nye strømninger i romersk katolisisme og i lutherdommen samt om Syd-Indias kirke, og kortere redegjørelser for Valdenserkirken, Disciples of Christ og Swedenborgianerne er kommet til. Sistnevnte samfunn ville kanskje mange vente å se plassert i del III i stedet for i del II. — Tilleggene

utgjør tilsammen ca. 50 sider, men på grunn av nytt typografisk utstyr er bokens sidetall ikke vesentlig forøket.

Avsnittene om nye strømninger innen katolisisme og lutherdom betyr en fullkommengjørelse av den grundige behandling av disse kirkesamfunn, og er av spesiell verdi under den tiltagende ekumeniske samtale mellom disse to konfesjoner. For begge vedkommende behandles den teologiske og liturgiske utvikling, samt forholdet til statsmaktene. Videre omtales den katolske bibelbevegelse, arbeiderprestene, og holdningen til det kristne enhetsarbeid, og for lutherdommens vedkommende fremveksten av foreningsliv og mer synodale kirkeordninger. Alt fremstilles saklig og konsist og samtidig levende.

Bare ytterst sjelden finner man detaljer å sette fingeren på: Det ortodokse patriarkat i Bulgaria ble gjenopprettet i 1953 (motsatt s. 61). På s. 185 gjentas fra forrige utgave tallet på lutheranere i USA — 6 millioner, men det er noe høyere i dag. Samme sted er føyet til en oppgave over Batak-kirken, men det burde da ha vært nevnt at den har en spesiell stilling innen de lutherske kirker, idet den ikke formelt har Augustana som bekjennelsesskrift, særlig fordi det s. 199 he-

ter at Augustana er det eneste lutherske bekjennelsesskrift som gjelder i alle lutherske kirker verden over. — Også opplysningene om de lutherske misjonskirker burde ha vært mer à jour, spesielt for Chinas vedkommende.

På s. 196 har forfatteren gitt ny og klarere form til det tankevekkende lille avsnitt om Kristi realpresens i nattverden *in usu*, men ikke *extra usum* — et synspunkt som imidlertid ikke er uten motsigelse blant lutherske teologer. Det gamle «Tillegg» om «Kristne enhetsbestrebelsler» er fremdeles den beste orientering vi har på norsk om den moderne ekumeniske bevegelse, men à jour-føringen kunne i dette avsnitt ha vært noe mer omfattende.

Det er mulig de enkelte samfunnsrepresentanter vil finne småting å anmerke. Men samlet kan det med trygghet sies at professor Mollands bok gjennom den nye utgave har befestet sin posisjon som standardverket innen sitt fag. En engelsk utgave kom i 1959 (Christendom: The Christian Churches, their Doctrines, Constitutional Forms and Ways of Worship. A. R. Mowbray & Co., London), og er visstnok i det vesentlige identisk med denne nye norske utgave.

Peter Wilhelm Bøckman

A. Edwien: Sannhet eller usannhet? Oslo 1962. 12 s.

Andreas Edwien har sendt et memorandum til de teologiske fakulteter. Innhold i korthet: Dogmene om Jesu overnaturlige fødsel og le-

gemlige oppstandelse er ikke sanne, fordi de strider mot det som historisk-vitenskapelig kan konstateres, med andre ord: mot naturlovene.

Fakultetene skylder å gi regnskap over dette og å trekke konsekvensene.

En nøktern vurdering av den vitenskapelige teologis muligheter gir som resultat: Bibelvitenskapen kan granske hvilken plass og betydning de nevnte dogmer har i de urkristne skrifter. Den kan da konstatere bl. a.: Urkirken ser Jesu fødsel og oppstandelse som singulære, i streng forstand ene-stående begivenheter, hvor annet enn immanente faktorer spiller inn. — All historisk viten-

skap i dag bygger bl. a. på gjentagelsens lov, på det som generelt kan iakttas, på immanent-kausale faktorer så langt vi p. t. kjenner dem.

Derav gir seg for forskeren: Han mangler vitenskapelige kriterier til å avgjøre faktisiteten i urkirkens forkynnelse av disse ting. Dette er redelig tale. Uredelig, i beste fall tankeløst, er å si: Disse ting er historisk usanne, når man mener: Jeg tror ikke de er sanne.

Jacob Jervell

TEOLOGISK EKSAMEN

Universitetet

I vårsemestret 1962 har 5 kandidater tatt teologisk embetseksamen, og oppnådd i hovedkarakter:

Solveig Inga Elise Isachsen, Kolbotn: Haud illaudabilis secundi gradus. Anton Kåre Kvammen, Oslo: Haud illaudabilis primi gradus. Inge Johan Lønning, Minde pr. Bergen: Laudabilis. Nils Aksel Mjøs, Bergen: Laudabilis. Edvin Østnor, Alta: Haud illaudabilis secundi gradus.

Følgende oppgaver ble gitt til eksamen:

G. T.

Synet på skapelsen i Det gamle testamente.

N. T.

For kandidater som legger opp Johannes-evangeliet eksegetisk: A oversette og fortolke Joh. 8, 12-20.

For kandidater som legger opp Johannes-evangeliet bibelteologisk: Domstanken i Johannes-evangeliet.

Kirkehistorie.

Alternativ A: Den romerske biskops primatstilling i oldkirken inntil Gregor den Store.

Alternativ B: Den romersk-katolske kirke under Pius IX's pontifikat (1846-1878).

Kontinuasjonseksamen: Dei teologiske og kyrkjepolitiske brytningane i dei reformerte kyrkjene på det europeiske kontinentet og i Skottland i det 19. hundreåret.

Systematisk teologi.

Hva innebærer troen på Kristi oppstandelse?

Kontinuasjonseksamen: Trua på Gud som skapar i tilhøve til trua på frelsa i Jesus Kristus.

Bioppgave I.

Spørsmål i fenomenologi:
Kultusmyten.

Spørsmål i religionshistorie:
For kandidater som legger opp baby-lonsk-assyrisk religion: Tammuz og Tammuz-forestillingenes utbredelse.

For kandidater som legger opp egyptisk religion: Osiris.

For kandidater som legger opp muhammedanismen: Muhammeds flukt til Medina og følgene av den.

Bioppgave II.

Luthers syn på Skriften og hans prinsipper for dens tolkning og anvendelse.

Kontinuasjonseksamen: Romarkyrkja si lære om rettferdiggjeringa.

Praktisk-teologisk eksamen er i vårsemestret 1962 avlagt av: Karl Wilhelm Beck, Alfild Marie Brevig, Torleif Bjartli, Inge Gerhard Eidhamar.

Opgavene var:

Homiletikk: Vår forkynnelse ut fra be-
retningene om Jesu undere.

Pastorallære: Gi en vurdering av vårt statskirkeproblem.

Pedagogikk: Ungdomskriminalitetspro-
blemet sett fra pedagogisk synspunkt.

Det var muntlig prøve i kirkerett og liturgikk.

Menighetsfakultetet

2. avdeling:

Kirkehistorie.

Alternativ A: Kirke og stat fra Konstantin til Karl den Store.

Alternativ B: Hovedtrekk i kirkeliv og teologi i Frankrike på 1600-tallet.

Systematisk teologi.

De dødes oppstandelse og Kristi gjenkomst til dom.

Biprøve II.

Forholdet mellom filosofisk og teologisk etikk (grunnlag og strukturer, grenselinjer og særpreg).

18 kandidater fullførte eksamen i 1. avdeling.

*

Følgende kandidater avla eksamen ved det praktisk-teologiske seminar våren 1962:

Otto Edvard Hansen, Stavanger. Per Frick Høydal, Oslo. Per Tore Meberg, Snartemo. Asbjørn Nilsen, Larvik. Ola Rypdal, Molde. Gunnar Johan Skrede, Holmøyane. Gunnar Johan Stålsett, Børselv. Oddvar Thorkildsen, Berg pr. Hal-den.

Følgende skriftlige oppgaver ble gitt:

Pastorallære.

Hvorledes skal vi best utnytte de anledninger til sjelesorg som de kirkelige handlinger gir?

Homiletikk.

I hvilken forstand skal prekenen være aktuell?

Liturgikk.

Salmesangens plass i den kristne gudstjeneste, og hovedsynspunkter for valg av salmer ved høymessen.

Disse kandidater fullførte i vårsemestret 1962 teologisk embetseksamen, og oppnådde i hovedkarakter:

Torgeir Mandrup Andersen, Askim: Laudabilis. Torleiv Austad, Sauland: Laudabilis. Ottar Berge, Molde, Haud illaudabilis primi gradus. Jan Arnold Erichsen, Arendal: Haud illaudabilis primi gradus. Tor Gøsta Hake, Oslo: Haud illaudabilis primi gradus. John William Kahrs, Kristiansand: Laudabilis. Odd Hilmar Keilen, Grimstad: Haud illaudabilis primi gradus. Jan Bernhard Klausen, Arendal: Haud illaudabilis primi gradus. Frank Inge Kolberg, Oslo: Laudabilis. Aasulv Lande, Froland: Haud illaudabilis primi gradus. Erling Bottolv Neerland, Molde: Haud illaudabilis primi gradus. Bjarne Reidar Skjerdingstad, Trondheim: Haud illaudabilis primi gradus. Eivind Willoch, Oslo: Laudabilis. Arne J. Ørstavik, Oslo: Laudabilis.

Eksamensoppgavene var følgende:

1. avdeling:

G. T.

A oversette og fortolke Gen. 3, 1-7.

N. T.

A oversette og fortolke Rom. 6, 1-7.

Biprøve I.

Religionsfenomenologi (for alle kandidater): Begrepet tabu og forståelsen av det.

Religionshistorie:

For dem som legger opp konfusianismen: Konfusius' lære om dydene.

For dem som legger opp islam: Muhammed som religionsstifter — en karakteristikk.

For dem som legger opp buddhismen: Likheter og forskjeller mellom hinayana- (theravada-) buddhismen og mahayana-buddhismen.